

การพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Leadership Development of Village Headmen in Taling-Chan
Subdistrict Administrative Organization, Bang Pa-In District, Phra
Nakhon Si Ayutthaya Province

ไกรสร ภาคาพรต¹ อภิชาติ พานสุวรรณ²
Kraisorn Phakaprot, Apichat Pansuwan

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปมีสิทธิ์เลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 347 คน แบบสอบถาม Cronbach's Alpha เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.971 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำ มีความคิดเห็นในระดับมาก และด้านความยุติธรรม มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดและ 2) ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ อาชีพและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในระดับมากไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): การพัฒนา; ภาวะผู้นำ; กำนันผู้ใหญ่บ้าน

Received: 2022-05-30 Revised: 2022-06-22 Accepted: 2022-06-23

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, Master of Public Administration, Phra nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: paweenakom@gmail.com

² หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, Master of Public Administration Master of Public Administration, Phra nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

Abstract

This study aimed 1) to study people's opinions on the leadership of village headmen in Taling-chan subdistrict administrative organization, Bang Pa-In district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province and 2) to compare people's opinions toward the leadership of village headmen in Taling-chan subdistrict administrative organization, Bang Pa-In district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province. The sample group was 347 eligible voters aged over 18 years-old in Taling-chan subdistrict administrative organization, Bang Pa-In district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province. Tools of this study was questionnaire. Reliability 0.971 Analytical statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and f-test. The results found that. 1) The leadership of village headmen in Taling-chan subdistrict administrative organization, Bang Pa-In district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province, there was the high level of opinion on the administration and peacekeeping aspect, development and occupational promotion aspect, natural resources conservation aspect, service aspect and leadership aspect. And there was the highest level of opinion on the justice aspect. and 2) The leadership of village headmen in Taling-chan subdistrict administrative organization, Bang Pa-In district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province categorized by the personal factors found that there was not difference of people with difference sex, age, marital status, income, occupation and educational level.

Keywords: Development; leadership; village headmen in Taling-chan

บทนำ (Introduction)

ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายปกครอง คือ ภารกิจเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตน เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมอย่างยั่งยืน กำนันผู้ใหญ่บ้านนับว่าเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในพื้นที่รับผิดชอบ ของตน มาอย่างยาวนานนับร้อยปีในการปกครองส่วนภูมิภาค ตามอำนาจหน้าที่ที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 27 และมาตรา 28 อีกทั้งยังเป็นผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายเร่งด่วนหรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายพิเศษจากรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย และกรมการปกครอง กำนันผู้ใหญ่บ้านจึงเปรียบเสมือน ดังทัพหน้าผู้ช่วยเหลือแม่ทัพใหญ่คือนายอำเภอในการทำสงครามต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2552)

กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นสถาบันที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านานและยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยเป็นผู้ช่วยเหลือทางราชการ ภายใต้การกำกับดูแลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย บทบาทหน้าที่

ของ กำนันผู้ใหญ่บ้าน นอกจากจะเป็นผู้แทนของรัฐ คือ ราชการส่วนภูมิภาค ที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับล่างสุดของรัฐ และอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน ในท้องที่ต่าง ๆ แล้ว ในขณะเดียวกัน กำนันผู้ใหญ่บ้านยังถือเป็นผู้แทนประชาชน เป็นผู้นำของชุมชน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2552) กำนันผู้ใหญ่บ้านถือได้ว่าเป็นผู้นำในระดับชุมชนซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมาก เพราะสามารถนำพาชุมชนของตนไปสู่การพัฒนาที่มีความเหมาะสมกับการเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ซึ่งองค์ประกอบของผู้นำชุมชนมีลักษณะที่ไม่ต่างจากลักษณะของผู้นำทั่วไป เพียงแต่ความเป็นผู้นำในระดับชุมชนนั้นจะมีความเป็นกันเองกับชาวบ้าน มีความใกล้ชิดและเป็นระบบเครือข่าย บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะเป็นผู้นำให้พลังขององค์กรขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างสร้างสรรค์ และเป็นผู้นำที่สำคัญที่สุดที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีเพื่อให้ชุมชนเกิดความเชื่อมั่นตามที่คาดหวังไว้ว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านจะทำหน้าที่บริหารงานให้กับชุมชนนั้นตามแนวทางที่ชุมชนต้องการ โดยเฉพาะคุณลักษณะของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ยิ่งต่อความเชื่อมั่น หากกำนันผู้ใหญ่บ้านมีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของชุมชนก็จะได้รับความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน เป็นอย่างดี

เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคคลสำคัญที่จะกระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมและชักนำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ซึ่งหากกำนันผู้ใหญ่บ้านมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำมากเพียงใด ย่อมจะได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจ รวมทั้งได้รับความร่วมมืออันดี ทั้งจากข้าราชการและราษฎรในการพัฒนาตำบลหมู่บ้าน ทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จอย่างสูงสุด อันจะส่งผลให้การประสานความต้องการของประชาชนกับการดำเนินงานของส่วนราชการ เป็นไปอย่างมีดุลยภาพ ก่อให้เกิดความสงบสุขและนำไปสู่การพัฒนาประเทศสืบไป จากหลักและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น. สโรชา แพร่ภาษา. 2558

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่บ้านและปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงมีความสนใจจะทำการศึกษา การพัฒนาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นช้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ว่าอยู่ในระดับใด ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านหรือไม่ โดยศึกษาจากความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ผลจากการวิจัย ที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน ความเป็นอยู่ของประชาชน ลงไปดูปัญหาของประชาชนในหมู่บ้านใกล้ชิดกับประชาชนให้มากที่สุด ได้สัมผัสกับทุกข์สุขของประชาชน เป็นผู้ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชน นำบริการสาธารณะต่างๆ เข้ามาสู่หมู่บ้านเพื่อประโยชน์พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนสร้างสรรค์ความเจริญในท้องที่ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นช้าง อำเภอบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3 ตำบลคลองสวนพลู ตำบลเกาะเรื่อน ตำบลบ้านรุน จำนวน 11 หมู่บ้าน จำนวน 5,280 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนที่อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปมีสิทธิ์เลือกตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5,280 คนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 347 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยด้วยการใช้สูตรของยามาเน(Yamane,1967 อ้างถึงใน สมบูรณ์ สุริยวงศ์,2542,หน้า 84 - 94) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ(Stratified Random Sampling)แบบเป็นสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 11กลุ่ม จาก 11หมู่บ้าน ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะต่างกัน จากนั้นคำนวณหาขนาดตัวอย่างจาก 11หมู่บ้านตามสัดส่วนของประชากรให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมเกณฑ์ที่กำหนด โดยมี ขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1. แบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิ โดยใช้หมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอินเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ

2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน

3. สุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วนโดยใช้วิธีการสุ่มโดยบังเอิญ ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปในเขตหมู่บ้านของอำเภอบางปะอิน18 ตำบล รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยมีสูตรคำนวณดังนี้

$n = 347$ 2

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

สวดคล้อย

ค่า 0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่า - 1	หมายถึง	ไม่สอดคล้อง loc

โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรวม 0.95 และได้ทำการคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว มาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามไปลองใช้กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในอำเภอบางปะอิน จังหวัดอำเภอยะลา จ.ยะลา จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบถาม (Reliability) แบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบถามเท่ากับ .97 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยแจ้งวัตถุประสงค์การศึกษาและชี้แจงรายละเอียดของการเก็บข้อมูล เพื่อขอความร่วมมือจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม มีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 347 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลด้านภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. การทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติค่าที (t-Test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way anova) เพื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบรายคู่ภายหลังการทดสอบความแปรปรวน ด้วยวิธีการแบบ (Scheffe)

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 347 ชุด ถึงประชาชนในชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1. ประสานงานกับผู้บริหารเทศบาลผู้นำชุมชน เพื่อขอความร่วมมือในการ แจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง
3. รวบรวมข้อมูลที่ได้ พร้อมตรวจสอบจำนวนข้อมูล นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการพัฒนาก้าวหน้าผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ้งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกำนันผู้ใหญ่บ้าน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าสถิติร้อยละ (Percentage)
2. ระดับความคิดเห็นในบทบาทผู้นำในทางการพัฒนาก้าวหน้าผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนแตกต่างกันมีผลต่อคุณลักษณะผู้นำชุมชนทางการพัฒนาก้าวหน้าผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ F-Test (One Way Anova) และ T-Test

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน

ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 มีสถานภาพสมรส จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000 – 15,000 บาท/เดือน จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 มีอาชีพพนักงานของรัฐ จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 และมีการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9

2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ้งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ้งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำ มีความคิดเห็นในระดับมาก และด้านความยุติธรรม มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า

3.1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความยุติธรรม ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความยุติธรรม ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความยุติธรรม ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

3.4 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความยุติธรรม ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

3.5 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความยุติธรรม ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

3.6 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความยุติธรรม ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำ มีความคิดเห็นในระดับมาก และด้านความยุติธรรม มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิงชัน อำเภอบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่มีภาวะผู้นำที่สามารถทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะภาวะผู้นำที่ปรากฏจะแสดงออกมาให้เห็นในรูปของผลงานที่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลและการมีภาวะผู้นำจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของชุมชนและประชาชน เป็นอย่างมาก แต่ตรงกันข้ามหากภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านบกพร่องย่อมเกิดความเสียหายต่อชุมชนและตำบลโดยส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ เทพชมพู (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วยด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยด้านหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับความอาญา ด้วยอำนาจหน้าที่อื่นๆ การปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฉิ ฤนนอก (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษา: อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่าระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านอำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.96$, $\alpha = 0.94$) ส่วนรายด้าน พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านการอำนวยความสะดวก 69 ธรรม ($\mu = 4.02$, $\alpha = 0.82$) รองลงมา คือ ด้านการให้บริการประชาชน ($\mu = 3.96$, $\alpha = 0.85$) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ($\mu = 3.94$, $\alpha = 1.17$) และด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\mu = 3.93$, $\alpha = 0.95$) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ ปันธิ และคณะ (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาตำบลเมืองพาน อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลเมืองพานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กำนันผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจนโยบายบทบาทด้านการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ด้านเศรษฐกิจ สภาพสังคมและการเป็นผู้นำ มีการจัดอบรมความรู้ บทบาทการบริหารงานและการพัฒนาท้องถิ่นให้กับกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นประจำ มีการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นมาปฏิบัติใช้อย่างจริงจัง และประชาชนควรมีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นและการติดตามประเมินผลด้านการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา รุ่งจรัส (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอมืองจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสี่ด้านเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก

ไปหาน้อยได้แก่ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้านการบริการ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม

2. ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นช้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ อาชีพและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นช้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ เทพชมพู (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาและมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฉัตร ฤทธนอก (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษา: อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่าไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ ปันธิ และคณะ (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาตำบลเมืองพาน อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิฑูรย์ เผือกผุด (2559, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการปกครองท้องที่ ตำบลศาลาลาย อำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ลักษณะของประชากรที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการปกครองท้องที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอภินันท์ คำเจริญ (2559, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง และอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุระดับการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา รุ่งจรัส (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of Knowledge)

หลักการ เพื่อการดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านด้านความเป็นผู้นำด้านการปฏิบัติงาน และด้านการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ประสงคที่ต้องการคือเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

การดำเนินงาน มีหลักการจึงมีการดำเนินการดังนี้ 1) ด้านความเป็นผู้นำ โดยการพัฒนา ภาวะภาวะความเป็นผู้นำ ความอดทนและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ความดูแลเอาใจใส่ ราษฎร ความมีมนุษยสัมพันธ์ การให้ความสำคัญกับราษฎร ความน่าเลื่อมใสศรัทธา และการมีคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านการปฏิบัติงาน โดยการพัฒนางานด้านการ ปกครอง งานรักษาความสงบเรียบร้อย เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความอาญา งานด้าน ทะเบียน การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย สิ่งสาธารณะประโยชน์ การส่งเสริม อาชีพราษฎร งานบริการให้ความช่วยเหลือ การป้องกันโรคติดต่อ และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ 3) ด้านความมีศักยภาพในตนเอง โดยการพัฒนาความสามารถ ในการปฏิบัติงาน ความมีวิสัยทัศน์ การบริหารจัดการ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะใน การสื่อสาร และการคิดนอกกรอบและบูรณาการความคิด 4) ด้านการสร้าง ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน โดยการสร้างความร่วมมือกับราษฎร การกระตุ้นให้ประชาชนมีความเสียสละ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การกระตุ้นความสามารถของทีมงาน

ความสำเร็จ กำนันผู้ใหญ่บ้านต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กรมการปกครองต้องให้การสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมและประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการให้การสนับสนุน และกระทรวงมหาดไทยต้องส่งเสริม การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ภาพชุมชนน่าอยู่ ที่มา: [search?source=univ&tbm=isch&q=ภาพชุมชน](https://search.univ.tbm.isch/q=ภาพชุมชน)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ควรกำหนดให้มียุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการ การฝึกอบรมพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในสังกัดให้ชัดเจน รวมถึงกำหนดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล

ภายหลังการอบรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และผลของการศึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบในการวางแผน เป็นกรอบชี้แนะทิศทางการอบรมพัฒนากำนันผู้ใหญ่บ้านในสังกัดไปสู่การวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อกำหนดทิศทาง จุดมุ่งหมาย การเลือกกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

2. กำนันผู้ใหญ่บ้านที่ดูแลในพื้นที่รับผิดชอบของตน ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรัก ความสามัคคีในชุมชน เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และเป็นการผูกมิตรไมตรีที่ดีระหว่างกำนันผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านด้วย

3. องค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรมีการจัดประชุมระหว่าง ชาวบ้าน ผู้นำชุมชนและกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสนทนาในการพัฒนาหมู่บ้านของตนให้เกิดเป็นโครงการอย่างเป็นรูปธรรม หรือการรวมกลุ่มระดมความคิดเพื่อการแก้ไขปัญหาในชุมชนต่าง ๆ เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาขยะในชุมชน เป็นต้น

4. อำเภอบางปะอิน ควรมีงบประมาณเพื่อสนับสนุนการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน เพื่อเกิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม อาจจะเริ่มจากการจัดกิจกรรมหรือโครงการขนาดเล็กก่อน และพัฒนาสู่การจัดโครงการขนาดใหญ่เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อภาวะความเป็นผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามหลักผู้ปกครองที่ดี

2. การศึกษาทัศนคติและความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอบางปะอิน และอำเภออื่นๆในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อการเปรียบเทียบ

4. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5. การศึกษาเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งที่เหมาะสมของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมการปกครอง. (2556). *คู่มือการฝึกอบรม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ได้รับเลือกใหม่ประจำปี 2556*.

กรุงเทพฯ: ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน สำนักบริหาร

การปกครองท้องที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. กรมการปกครอง. (2559). *คู่มือการปฏิบัติงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

กรมการปกครอง. (2560). *คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อสาธิตการศึกษาดินแดน.

กฤษฎากรณ์ ยุงทอง. (2555). *การพัฒนาการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาล เทศบาลตำบลนางั่ว อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. กรณีศึกษาระดับการ*

- มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาล ตำบลนาजू. เพชรบูรณ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเพชรบูรณ์.
- คงฤทธิ์ กุลวงษ์. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2559). หลักการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรวรรณ อินทรีย์ สังวรณ. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแพร่ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นงลักษณ์ พรหมจินดา. (2554). การศึกษาการประเมินตนเองในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองระนอง. งานนิพนธ์ (ร.ม.). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐวุฒิ ฤนนอก. (2555). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกรณีศึกษา: อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สโรชา แพร์ภาษา. (2558). การนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.